

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKIH NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETTO—VÝMAR XIV.

Cena člena
je 25.00.

Datum je oznakovan načinom January 25, 1918, at the post office
in Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sreda, 5. julija (July 5) 1922.

Subscription \$2.00
Yearly.

STEV.—NUMBER 155.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Kompanijski teror v Zapadni Virginiji.

Slovenski kompanijski ubit v Thomasu. Miličarji in policijski poslovili mirne stavkarje na državni cesti in jih napolili na star železniški voz ter odpeljali iz mesta. Med petjo je voz skotil s tira in se povrnjal. Vsebuje mrtvijev je mrtvih in ranjenih. Gardisti rezkoje teror nad ženskami in otroki z grožnjami, da bodo obvezni do poslušanja.

Thomas, W. Va.—(Federated Press)—Slovenske redi so godijo pri nas. Reka se mi trese, ko te pišem, pridajujem pa še slabih redi.

Dne 27. junija ob polnemtih zjutraj smo bili stavkarji ven na svečak s namenom, da vidimo, koliko najstopev imajo v našem premočniku. Vseh skupaj nas je bilo okrog 500, mojki in žene, in korekali smo po dva in dva skupaj mire in brez vsakega orožja.

Naenkrat so nas pa napadli "rujave" in vsake sorte pretepeči zunaj na državni cesti. Otkoličili so nas in zagnali vse skupaj na prostor, kjer navadno igrajo žogo in ki je obdan z živo ograjo. Tu so nas zapeli in polovili so še druge rudarje v mestu — pravzaprav v "kempi" — ter nas zastrashili.

Najprve so nas preiskali; kaj pada niso našli ničesar drugega kakor žepne robes. Nato so nas držali do polenajst ure predpoldne, potem so pa privlekli nekak star, polomljen železniški voz in zmetali vanj okrog sto stavkarjev. Ob enajstih je prišel iz Cumberlanda vsek in zadaj k temu viktu so pripeli omenjeno staro karlo z rudarji.

Čez eno uro je vsek zapustil

NADALNJE PODROBNOŠTI HERRINSKE TRAGEDIJE.

Poveljnik gardistov je prejel \$14 dnevne plače, njegovi garnimenti pa po pet dolarjev.

IPOVEDI RANJENOV.

Herrin, Ill. — (Federated Press. Tom Tippet.) — Čudne redi pri povedujejo ranjeni stavkokazi v tukajšnji bolnišnici, v kateri leže pretem tem ljudem v Herrinu. Njegov advokat Fullet Bull, ki ladi na okrog, razpoljuja lažnjiva poročila, da so rudarji zagrozili ranjenim stavkokazom, da jih neke noči odpeljajo in bolnišnice in linčajo. Dosegel je toliko, da so sorodniki odpeljali tri ranjence iz Herrina in adjutantgeneral Carlos Black, poveljnik državne milice, je zahteval od rudarske unije, da garantira za varnost ranjencev.

Rudarji seveda radi garantirajo, kajti grozili niso nikomur. Pravi verok, zakaj bi Lester rad spravil ranjence proč od Herrina, je ta, ker se boji, da bi preveč povdal.

Prvi ranjenc, s katerim sem govoril, ko sem obiskal bolnišnico, je Ed Green. Njegov naslov je 1230 W. Madison St., Chicago. Pravi, da je bil unijski mož vse svoje življenje in brido občaljuje svojo sedanjo sramoto. Na delu v Herrinu ga je opozoril John Tracy, odbornik unije delavcev pri parnih lopatah in grabilah, češ da je unijsko delo. Napotil se je k dotični agenturi, ki ga je poslala z drugimi vred v Herrin. Vsek je prišel ponoči in na postaji jih je sprejel delovodja McDowell, ki je zdaj mrtev in drugo jutro se je znašel v premogovi jami, ki je bila obdana z obroženimi možmi. Zahteval je pojasnile, toda delovodja mu je povedal, da bo ustreljen, ako bo skušal izpustiti jamo. Stirje drugi delave, ki so prišli z njim, so bili ubiti.

Drugi ranjenc je Ed Miller, rodom Šved. Dolgo časa je bil

BORAH POKIVA HARDINGA,
DA NAJ TAKOJ IZPUTI
VSE POLITIČNE JETNIKE.

Washington, D. C. — Senator Borah je pisal predsedniku Hardingu, da je čas, da pomilosti vse politične jetnike, kar jih je že v zapori. Borah pravi v pismu, katerega je objavil amnestijski odbor zadnjih petek, da so kazni na katerih jetnikov absurdno krute in nepotrebne. Obenem je izjavil Borah, da bo v senatu naredil projekt za sprejem resolucije, ki ustavita splošno amnestijo za vse politične jetnike.

STAVKA ŽELEZNIŠKIM DELAVEV SE RAZŠIRJA.

STAVKE NIJO PO TRANSPORTNEM ZAKONU NE-LLEGALNE.

Tako je odgovoril Jewell na odločke predsednikov železniških draftov.

Chicago, Ill. — Edward F. Grable, predsednik unije železniških delavcev na progah, je izjavil v pondeljek, da 400.000 članov njegove organizacije zastavijo vsak hip. Glasovanje je pokazalo da se je 90 odstotkov delavcev in rekrtov toda veliko ranjenih.

Kasneje so pripeljali nazaj nekaj ranjencev in enega milija. Mrtev je Tomaž Komac, član našega društva št. 29 S. N. P. J. Veliko naših članov je poškodovanih. Ko dobim več poročil, bom natančno poročil. — Stavkar.

(Dne 28. junija so sporočile brsojave, da se je železniški voz, napoljen z ujetimi rudarji-stavkarji, prekuven v bližini Thomasa, W. Va., ko je padel s tira. Početno pa ni bilo koliko je mrtvih in ranjenih.)

brez dela v Chicagu. Ko je izkal dela pri agentih v W. Madison ulici, je bil najet za delo "na železnici v južnem Illinois". Za doba dela ni plačal ničesar in vočinja do Herrina je bila prosta. Miller ima dve krogli v sebi in tekočo, če okreva.

V drugi sobi leži Sam Holman. Krogla mu je prodria v hrbot. Njegova izpoved je enaka Millerjevi, izvzemši da ga je najel drugi agent v West Madison ulici in poskal v nesreči. Bil je brez dela 16 tednov in ima bolno hčer, katero je pustil pri gospodinji hiše, v kateri je stanoval.

V sosednji sobi se zvija umirajoč Irac James O'Rourke. Osem inkenj na krogel je v njegovem telesu. "Nisem vedel, kam grem, prevarjen sem bil." To je vse, kar je mogel spraviti iz sebe. Zraven njega sedi njegova mati, bela ženica, ki drži v rokah razpelo, ga potiska sinu na usta in joka.

Gardisti so menda vsi ubili ali pa so pobiti, ker med ranjenimi ni nobenega. Tu je Allen Findlay, ki je beležil delovni čas (timekeeper) stavkokazom. Odločno zanika, da je bil strelec, pač pa samo njihov knjigovodja. Sem ga je poslala The Edward J. Hargrave Secret Service, tajna detektivska agencija, 145 N. Clark St., Chicago, ki je postregla Lesterju s 26 gardisti.

Vodja gardistov je prejel \$14 dnevne plače, ostali gardisti pa po \$5. Zraven te plače so imeli pravno hrano. Poveljnik gardistov je bil Morris Delaney. Gardisti so moralni v "mirnem času" pomagati pri delu v jami.

Findlay je ponovil svojo izjavo, katero je zaprisegel pri koronerjevi pričakavi, da je delovodja McDowell ustrelil stavkujočega rudarja Hendersona.

Vsi ranjeni izjavljajo, da so poročila o zlodestvih v kapitalističnem časopisu neresnična. Vsi ranjeni pravijo, da ne dolže rudarjev, pač pa je kriva družba, ki jih je poslala v smrtno past.

Herrin, Ill. — Stavkujoči rudarji obiskujejo ranjene stavkokaze v bolnišnici in jim prinašajo tobaka in cigaret.

Trije drugi ranjeni stavkokazi so v soboto zapustili bolnišnico in se odpeljali v Chicago. V bolnišnici v Herrinu je že šest ranjenih stavkokazov, med katerimi sta dva tečko ranjena, in trije unijski rudarji.

(Dalje na 2. strani.)

ALI BO HOOVER VODIL STAVKOVNO KONFERenco?

DELAWSKI TAJNIK DAVIS NE
BO IMEL VELIKO GOVORITI.

Ta pokazuje dogodek zadnjih dnevov.

Washington, D. C. (Federated Press. L. Todd). — Bela hiša je naznanila, da je Hoover vodil stavkovne konference, katero je novzel predsednik Harding. Pomagal mu bo delavski tajnik Davis, toda razume se, da ne bo imel kaj, povedati, izvzemši s Hooverjem odobrenjem.

Ko je Davis objavil v sredo imena podjetnikov s centralnega polja, ki naj se povabijo, da pridejo v Washington, da se sestanejo s zastopniki organiziranih rudarjev, je bila njegova akcija razveljavljena v Beli hiši. Predsednik je naznanil, javno, da je povabljen le Ogle, predsednik podjetniške organizacije na polju mehkega premoga, velik nasprotnik unije, da izbere podjetnike s tega polja. Wariner je bil pa poslabšan, da to storiti na antracitnem polju. Ogle, ki ima velik profit od tega, da obratujejo ob času stavke neunijski rudniki, seveda ni res navdušen, da stavka preneha. O Hooverju pravijo, da je Ogle prijatelj. In zeklinski tajnik Mellon, ki igra s Hooverjem, ima načrtovani sedem milijonov dolarjev v rudnikih, ki jih obdržuje Ogle.

Ako predsednik Harding poslabša Hooverja, da postane nepriznani, da izbere podjetnike s tega polja. Wariner je bil pa poslabšan, da to storiti na antracitnem polju. Ogle, ki ima velik profit od tega, da obratujejo ob času stavke neunijski rudniki, seveda ni res navdušen, da stavka preneha. O Hooverju pravijo, da je Ogle prijatelj. In zeklinski tajnik Mellon, ki igra s Hooverjem, ima načrtovani sedem milijonov dolarjev v rudnikih, ki jih obdržuje Ogle.

Chicage, Ill. — Stavke niso legalne po transportnem zakonu in zaradi tega se stavka delavcev ki delajo v železniških delavnostih ne more smatrati za izkivanje vede. Tako je odgovoril B. M. Wall, predsednik železniškega oddelka v Ameriški delavski uniji, na vprašanje, da je protipostavna!

Chicage, Ill. — Stavke niso legalne po transportnem zakonu in zaradi tega se stavka delavcev ki delajo v železniških delavnostih ne more smatrati za izkivanje vede. Tako je odgovoril B. M. Wall, predsednik železniškega oddelka v Ameriški delavski uniji, na vprašanje, da je protipostavna!

Naslikana je bila zlomljena skupnost, nad njo je pa bilo naznano: "Unfair Labor Attitude" in "Injustice of Unionism".

Poleg te podrete samoklice stojim za delo in na nji zabej bomba napisom "Mob Law", poleg pa leži samokres. V ozadju je nastalan Strik Sam, ki prosi Comptona, da dva močna delave — Delo in La Follette prenehata s nadaljnjim uro z napisom "U. S. Courts", v kateri je kolesje znamenjano "U. S. Constitution", kontrolno kolo pa z besedama "Supreme Court". Vidi se, da je karikatura La Follette narekovala malčevalnost.

Taka znamenja govore, kaj naj pričakujejo od Hooverja, posebno se da spomnimo, da je interveriral v interesu mesarjev, da ni bilo proti njim uvedeno kazensko postopanje. Res je, da so podjetniki, ki so bili prvi za konferenco, prispevali v kampanjski sklad za Hardinga. Ali njih ideja je bila porinjena na stran, da se nadomesti s Oglejem na načrtom. Zaradi tega je nadaljevodnost velika, kaj prispeva konferenci.

Ali bo Ogleva skupina neunijskih podjetnikov še nadalje in teden izzivala zastopnike rudarjev? Ali bo Hoover potem prišel s "postenim" kompromisom o zahtevah za Oglevo pristaže in unijske podjetnike, katero so zadnji pri volejih priznati? Ali bo Hooverjev blizu za publicistiko slike organizirane rudarje, da izvajajo vladovo predlog? Nato so operatorji predlagali, da se sklicajo konferenci po distriktilih, oziroma državah in rudarji so glasovali proti.

Hoover ve in Mellon in Ogle veda, da napravijo neunijski podjetniki vsaki teden milijone dolarjev profita, dokler traja stavka. Na zgubi so pa rudarji, unijski podjetniki in ljudstvo. Oni vedo tudi, da rudarji zmagujejo v največji stavki, v kateri so bili do danes in zmagali bodo, ako jih v zadnjem trenutku s kakšno svito poteko ne opeharijo za zmago.

CIKAŠKI ZDRAVNIKI ODPO-
TOVALI V RUSIJO.

Chicago, Ill. — Skupina zdravnikov je odpotovala zadnjo nedeljo v Sovjetsko Rusijo. Organizirali bodo svojo zdravniško enoto v Moskvi. Med njimi je tudi dr. George B. Hasin, profesor neurologije na medicinski fakulteti Školske univerze in specijalist za živčne bolezni. Cikaški listi so v soboto poročali, da je bil Hasin mogoče poklican k Lenini, toda on je izjavil, da gre v Rusijo na svojo iniciativno in največ iz razloga, da bo študiral efekte lakote na človeške možgane.

LAKOTA V RUSIJI KONČANA;
DRUGI PRAVIJO, DA NI
KONČANA.

Riga, 3. jul. — James P. Goodrich, bivši governor v Indiani in zastopnik Ameriške pomožne uprave, ki je potoval mesec dni po glavnih provincah ob Volgi, potroča, da je lakota v Rusiji končana. Obiskal je Kazan, Samaro, tartarsko republiko, Saratov in druge kraje in pravi, da je povsed videl dobro letino kotikor je obsegane zemlje. Enake razmere so po vsej Rusiji. — Kornelia Young iz St. Louis in Miriam Baker iz Minneapolis, ki zastopata organizacijo "Quakerjev", pa poročata druga druge. Prisljali sta iz samarske province in pravita, da glad se ni prenehal in "American Society of Friends" ostane v Rusiji še eno leto.

RUDARSKA KONFEREN- CA NE KAŽE DOBRO.

Rudarji in operatorji so drugi drugim zavrgli sistem pogajanja.

VLADA PРИПОРОЧА КОМПРО-
МИ.

Washington, D. C. — Konferenca med premogovniki in zastopniki rudarjev je bila otvorena sestranje s polja mehkega in trdega premoga zborujejo vsaki zase. Zborovanje se vrli v poslopju Rdečega kralja. Vlado zastopa Hoover in Davis v skupini zborovalec s polja mehkega premoga ter Felt, tajnik notranjih sedežev, v skupini s polja antracitnega premoga.

A. M. Ogle, predsednik Narodne zveze premogovniških operatorjev (premogarski trust), je predsednik konferenca, dočim je William Green, tajnik-blagajnik United Mine Workers of America, tajnik Konferenca med premogovniki in zastopniki rudarjev.

Konferenca je otvoril predsednik Harding s kratkim govorom, spodbujajoč na obe stranki, da se sestavita glede načina pogajanja. Namignil je, da bo vlada primorana storiti korake ako konferenca na prinese zazelenjena uspeha. Govoril so še tajnik za delo Davis, Hoover in drugi. Govoril je tudi predsednik rudarske unije Lewis.

Na željo vlade je konferenca izvedela, ali izvedelo se je takoj, da so bili že na prvi seji ostri spopadi med Lewisom in operatorji. Seje so se nadaljevale v nedeljo v pondeljek. V nedelji so zastopniki rudarjev predlagali, da se vrši medna konferenca operatorjev in rudarjev s centralnega konkurenčnega polja mehkega premoga; operatorji so soglasno zavrgli predlog. Nato so operatorji predlagali, da se sklicajo konferenca po distriktilih, oziroma državah in rudarji so glasovali proti.

Davis in Hoover, ki sta bila na seji, sta videla, da se kažejo slaba znamenja za sporazum in informirala sta operatorja in rudarje, da bo vlada dala sugestije, ki mogoče privedejo obe strani do kakšnega kompromisa.

EVEZNE ČETE SO POGNALE MERIŠKE BANDITE V REG.

Chicago, Ill. — Po poročilih, ki jih prejeli v Washingtonu, so meriške zvezne čete razkropile bandite, ki jih v velebizniskem časopisu imenujejo revolucionarje. Do boja je prišlo blizu Aguade in sicer dvakrat, v katerih je padlo šest banditov, trije so bili ujeti, okoli šestdeset mul in konj pa zatejih.

Iz glavnega mesta Mehike počajo, da listi se vedno razpravljajo o ugrabljenju Edwarda Bielaskega in pravijo, da je sam priredil ugrabljenje. Governer države Morelos pr

KAJ GOLD DODRJE GOS- PODARJEV VSE ODKRIJE!

TO NISO VEČ MALENKOSTI,
AMPAK SO "STRAŠNE RECI".

Stirje učitelji — ojoj, strašno — so bili kandidati socialistične stranke ali delavske farmarske stranke.

New York, N. J. (Fed. Press). — Dve leti nazaj, ko je bil "luskinizem" zelo v navadi, je Učiteljski svet, organizacija, organizirana politično in upravljana in vodjena avtokratično, imenoval komitej, ki naj preišče učitelje in učiteljice, aka so se nazvale "radikalizma". Predsednik tega komiteja je neki Aaron L. Dotey, učitelj na srednji šoli, ki je ravno kar izdelal svoje poročilo.

Ponavadi je čital Dotey svoja poročila v Učiteljskem svetu, kadar ni bilo drugega dela in so se dolgočasili. Ampak zadnje poročilo je Dotey menda ponesreči ali naključju predložil ravno ob času, ko je prišel izgubljati Luskov zakon na vplivu, po katerem prihajači ovadeni učitelji in učiteljice pred inkvizitorski odbor. Poročilo je bilo sprejeto s 4 proti trema!

Poročilo na kratko priporoča, da naj odbor Newyorške učiteljske unije poda ostavko, če ne, pa naj izgubi službo. Poročilo je strašen in lep dokument. Srednje šole proglaša za socialistična gnezda in pripoveduje, da so stirje učitelji izvršili "strašno hudočstvo", ker so kandidirali kot kandidati socialistične stranke ali delavske farmarske stranke.

All Dotey je napravil še druga odkritja. V svojem poročilu navaja, da nekateri dijaki pripadajo k nevarni mladinski organizaciji, ki je poznana pod imenom "Yippos", o kateri pravi, da ima velik vpliv. Malo se jo pa le približal pravemu dejstvu, kajti že več let postoji Mladinska socialistična liga in v skrajšanem imenu nazivajoča njene člane "Yippos" in ne "Yippos".

Dotey je hotel očiveti terorizem v šolah ob času, ko je gdš. Henrietta osmeščala Luskov "lojalni" tribunal na ta način, da je na kratko udvajnila, da ne pride pred dan. Rodmanova je pihala predsedniku šolskega sveta in ga ogorčila na dejstvo, da je Doteyev napad na moralu učiteljev in učiteljice napadec in zavajajoč. Namen je diskreditirati na stotine učiteljev in učiteljice, ki so se posebno zainteresirali za socialistično napredok in razvoj v podniku. Njegove obtožbe so strupene in žaljive, pravi Rodmanova.

"Formalno ga (Doteyja) obtožujem, da je kršil etična pravila učiteljstva in da je znižal v javnih šolah s takim obnašanjem, da je znizal moral v javnih šolah s takim obnašanjem, da je nesposoben za učitelj, ker je blebetal javno in hudočno o svojih tovarših," pravi Rodmanova.

Ko je zboroval Učiteljski svet in je bilo predloženo Doteyjevo poročilo so Rodmanova in drugi zahtevali večkrat besedo, da odgovore na očitke, pa niso dobili besede.

Poročilo se odpošilje šolskemu svetu.

Učiteljska unija se pripravlja, da nastopi legalno proti Učiteljskemu svetu zaradi hudočnih obtožb v poročilu. Učiteljski svet, o katerem je že bilo povedano, da je nedemokratičen in da ne zastopa učiteljev in učiteljice, je politična organizacija, v kateri ima vsako učiteljsko organizacijo enako zastopstvo ne glede na to, koliko ima članov. Učiteljska unija in druge napredne učiteljske organizacije so ga že večkrat kritično preščetale in zdaj uvede preiskavo tudi šolski svet.

Civilna vojna na Irakem.

Dublin, 3. jul. — Napadi na postojanke De Valerijevih republikanov se nadaljujejo. V Dublinu so bili republikani izgnani iz večne utrjenih poslopij toda na dneži so se precej močni in drže cela mesta in občine pod svojo kontrolo. Vlada svobodne države je uvedla ostro cenzuro za časopise v Dublinu in valedi tega je pravi položaj v temi. Svobodnodržavec so v nedeljo ujeli 300 republikanov v Dublinu. De Valera, vodja rebelnih republikanov, in njegov štabni šef Cathal Brugha, sta bila z njunimi pristaši v pondeljek zvezde že utriena v Hammond Hotel. Komunisti pod vodstvom grofice Markiewicz so tudi že branjajo v svoji trdnjavki. Število mrtvih in ranjenih v zadnjih 24 urah ni znano.

STAVKA ŽELEZNIŠKIH DE-
LAVCEV SE RAZNIEJA.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Velebniški listi je ugibajo, ali bo stavka potekala mirno, ali se pojavi nemiri. Železničarji ne misijo na nasilja, pa tudi odborniki njih organizacij naglašajo, naj železničarji ostanejo doma in se zadriče mirno, ker pa bodo najhitreje zmagali. Pod nobenim pogojem se naj ne dajo provocirati, ker bo vsak nemir škodoval le stavkarjem. Vprašanja v velebniškem časopisu, če bo stavka potekala mirno, so dokaz, da bi privatni bizniški veleinteresi mogoče radi videli, da pride do nemirov, da lahko kriče po državnih pravdinih in zahtevajo vojaško pomoč.

Hooper, predsednik železniškega delavskega odbora, se je izrazil v sredo zvečer, ko je videl, da so delavci zastavili in se mirno obnašali, da se naj ne amatrajo delavci za "stavkokaze", ki razvamejo mesta štakjarjev.

Jewell je na Hooperjeve besede odgovoril tako: "Ameriška javnost vedno bolj realizira, da je stavkokastvo napačna reč, ker se zavzamejo mesta unijskih delavcev, ki so nastala prazna, ker so niso sporazumeli s svojimi podjetniki."

Velebniško časopisje seveda razpravlja na široko, kako se železniške družbe pripravljajo, da nastavijo stavkokaze. To časopis je jih ne imenuje stavkokaze, ampak jim pravi, da so novi delavci. Cloveku ni treba biti študiran, da zapade, da je železniškim družbam nemogoče dobiti 400,000 delaveev, ki so pri volji stavkokaziti. Take razprave imajo namen, da plašiti stavkarje.

NAČRT RUSKE REKON- STRUKCIJE V HAAGU.

Litvinov je predložil vstop \$1,612,000,000 kolikor Rusija potrebuje na rekonstrukcijo.

KRASIN ODORAVA KONTRO- LO POSOJIL.

Haag, Holandija, 3. jul. — Voda potrebnih kreditov, ki jih potrebuje Sovjetska Rusija za svojo notranjo rekonstrukcijo, je na temelju podatkov, ki jih je predložil kreditni podkomisiji, razdeljena kot sledi:

525 milijonov dolarjev za transport (Železnic, ladje in motorji ter popravila železnic in pristanišč) 462 milijonov dolarjev za agrarni potrebe (izmuševanje, umetno namakanje, motorni traktorji in drugi poljedelski stroji); 375 milijonov dolarjev za industrijsko rekonstrukcijo (največ stroji za tekstilne in kovinarške tovarne ter parne lage); 250 milijonov dolarjev za komercijske in bankne kredite. Skupaj \$1,612,000,000.

Oljna industrija ni včeta, ker sovjetska vlada upa oddati oljne velice koncesijonarjem, od katerih pridaje, da uči svoj kapital. Baron Avessano, predsednik kreditne podkomisije, je izročil Litvinovu listo vprašanj, kako misli Rusija porabititi eventualne kredite. Litvinov je objavil, da odgovori knalu.

Riga, 3. jul. — Leonid Krasin, trgovinski komisar sovjetske vlade, ki je na potu v Haag, je dejal v intervjuju, da Rusija ne napravi mednarodni komisiji izvedenec in inženirjev, ki naj obide Rusijo in kooperira z ruskimi večaki glede uporabe namernavanega zavestniškega posojila za izboljšanje notranjega gospodarskega položaja. Krasin je reklo, da Rusija si ne more pomagati brez posojila. Koncesije še vedno drže. Koncesionisti morajo dati polovico dobička sovjetski vlad. Do zdaj posluje v Rusiji osem najst močnih družb na temelju koncesij: dve sta ameriški.

74 RUDARJEV UBITIH V MAJU.

Washington, D. C. — Kako nevarno je dela v rudnikih s stavkami ali v takih rudnikih, v katerih delajo neorganizirani radarji, govorji dejstvo, da je bilo v maju ubitih štiri in sedemdeset radarjev na delu, ko je več ko poi mimo. Rudarjev ostalo doma.

Volitve v Mekhihi.

Mexico City, 3. jul. — V nedeljo so bile v Mekhihi volitve za novi kongres. Izid je neznan, toda predikovati je, da volita dobila pretečno večino.

NEWYORŠKI ŠOLSKI SISTEM V PRVI LUČI.

ZA TALENTIRANE SOCIAL-
STE NI ZEMLOSTNEGA SPRI-
ČEVALA.

Tako pripoveduje zgodba male Hanice.

New York, N. Y. (Fed. Press).

— Učiteljica na ljudski šoli 104 je dejala pred nekaj dnevi, da 14-letna Hanica Reichenbergova najbolj hitro in pametno odgovarja na stavljenja vprašanja. Hanica, dasiravna mlada, je socialistka. Newyorski šolski sistem in učitelji v New Yorku zdaj vodijo vojno proti socializmu. Mogoče so šolske oblasti študirala pranske metode v Belgiji, ki pripovedujejo, kako so kajzerje vojaki na višji ukaz rabili male otroke za ščit proti kroglim.

Zdi se, da so z malo Hanico ravnili tudi po prusko. Učila se je dobro in hitro. Ponočna je bila na to dejstvo. Ali opazila je iz stoma menjenj, da ni priljubljena v šoli.

Končno, ko je imela dobiti zrelostno spričevalo na nižji srednji šoli, je opazila, da je dobila vprava za toliko nižje rede, da ni upravljena do zrelostnega spričevala.

Spomnila se je na svojega očeta, kaj poreče on, ki je bil ponosen nanjo, pa svoje matere, ki si cer ne zna angleščine, ampak ki je bila vse eročna radi njenega napredka v šoli. Nekje je dobila strup in ga izplašila.

Tako je nastal nemir v šolskem poslopu, v katerem pohaja do tisoč dajkov. Tudi šolski vodja in učitelji niso hoteli ničesar povodati žasnarskim poročevalcem, da se je Hanica zastrupila. Njeni sosedni so izpovedali, da je isplašila strup v šolski sobi. Ko je žasnarski poročevalci vprašali zaradi nje šolskega vodja, je izročil poročevalcu program o ceremonijah, ki se vrne pri izročanju zrelostnega spričevala.

Mati Hanice se je sgrudila na tlu, ko je izvedela, kaj se je zgodilo. Harris Reichenberg, njen oče, ki ima stojnico za prodajanje časnikov, je pripovedoval, kako je mati delala na obliki, ki bi jo Hanica nosila na dan, ko ji izplašili zrelostnega spričevala.

"Danes sijutraj mi je povedal šolski vodja", je reklo njen oče, da ne more dobiti zrelostnega spričevala. Mislim, da Hanica ni mogla verjeti do zadnjega trenotka, da je to resnica. Povedali mi niso, zakaj moja hči ni dobila zrelostnega spričevala. Ako je moj deček kasen le za eno minutno v šoli, takoj dobim pismo. Zaksj tak! Ali bi imeli kakšne sitnosti, ako bi nam pisali, da Hanica ne dobi zrelostnega spričevala?"

Na to je pripovedoval, kako različno so ravnali s Hanico v šoli, ker je socialistka.

Hanica? Da, ona se ondravi. Za nekaj časa so pozabili, da je socialistka in prepeljali so jo v bolnišnico Bellevue, da so ji oprali želodec in ji dali zdravila.

Ali v bolnišnici so jo dali na psihopatični oddelek, da jo opazijo. V ta oddelek oddajajo tudi o katerih misijo, da se jim je zmedela pamet. Hanica je starca štirinajst let, dobro se je učila, a morala je biti po misilih podrepnikov gospodrujočega sloja neumna, ker je rekla, da je socialistka.

Ali v bolnišnici so jo dali na psihopatični oddelek, da jo opazijo. V ta oddelek oddajajo tudi o katerih misijo, da se jim je zmedela pamet. Hanica je starca štirinajst let, dobro se je učila, a morala je biti po misilih podrepnikov gospodrujočega sloja neumna, ker je rekla, da je socialistka.

KUKLUKSOVCI SPOZNAJU KRIVIM.

Bakersfield, Cal. — John H. Vitelle, bivši načelnik kukluksovcev, je bil spoštan krimim, da je bitil dr. Dwight T. Mason in Tafta. Napad je izvršilo trideset kukluksovcev in bičanje se je vrnilo v parku vprito zdravnikove žene.

Kasenski zakon določa za to hudo delilstvo je od snega do deset let. Obsodba bo izredena v sredini.

VLAČILNA LADIJA SE JE PO- GRBENILA.

Quebec, Ont. — Parnik "Cairnhu" je zadel od strani v vlacični ladiji "Spray", ki se je takoj pogrenila. Uttonio je šest oseb.

Kanadski škop arčitar v Franciji.

Pariz, 3. jul. — Škop Epinard iz Kanade, ki je prišel v Francijo, da podeli zadnje sakramento svoji umirajoči materi, je bil arcičen kot vojški skrivač. Obitočen je, da je med vojno pobegnil v Kanado in se s tem odtegnil vojaški službi, kateri so v Franciji podvračeni tudi duhovniki. Zagovarjači so se bo moral pred vojnim sodiščem.

Volitve v Mekhihi.

Mexico City, 3. jul. — V nedeljo so bile v Mekhihi volitve za novi kongres. Izid je neznan, toda predikovati je, da volita dobila pretečno večino.

MEDEJE IN DELAVSKE URN V GLINI INDUSTRIJI.

Washington, D. C. — Biro za delavsko statistiko je podal poročilo o međi in delavskih urah v petrološki industriji, ki je zelo zanimivo. Poročilo pokazuje, da so kolektorji delali povprečno po 48.1 ur v tednu, vrtali 73.6 ur, od vseh delavcev je delalo 74 odstotkov, 23 odstotkov po sedem dñi v tednu, od delavcev pri cevih 23 odstotkov, 23 odstotkov pa delavcev po čistilnicah.

Navadno so delavci delali pri olnjih cevih od 8 do 12 ur na dan, v čistilnicah pa 8 do 13 ur dnevno. 4.5 odstotkov delavcev pri olnjih je delalo po osmih ur. Osemurni delavnik je veljal tudi za 43 odstotkov delavcev pri cevih in za 65 odstotkov delavcev v čistilnicah. Več kot deset ur dnevno je delalo 15 odstotkov delavcev pri olnjih, 1 odstotek v čistilnicah in 1 odstotek pri cevih.

Međa je bila povprečno od 52.8 centov za delavce pri cevih in do \$1.14 za vrtale. Delavci, ki so delali pri olnjih so prejemali zopet međo po naslednjem lestvici: Delavci, ki so popravljali orodje po 95.4 centov na uro, mašinisti in delavci pri sesalkah po 58.2 centov, kurjači 65.1 centov, pomagadi vrtalci po 68.3 centov. Pri cevih so prejemali brsojavnih uslužbenikov po 87.6 centov, oglednikov po 58.4 centov, prejemnikov in oddajalci olja po 77.5, kurjači po 70.1 centov, mašinisti in pašniki pri sesalkah po 74.9 centov.

V čistilnicah so plačevali mašiniste v letu 1920 po 51.1 centov na uro, kurjače in pomočniki mašiniste po 75.6 centov, pačniki pri sesalkah po 78.9 centov, pri kotlih za destilacijo po 90.5 centov, njih pomočniki po 75.6 centov, kotliarje po 99.1 centov, njih pomočniki po 74.1 centov, delavci po 57.5 centov, strojniki po 90.5 centov, monterje za parne cevi po 85.5 centov in njih pomočniki po 68.5 centov.

Samo majhna skupina, to so vrtači, je prejemala v letu 1920 po dolarju na uro. To je bilo ob času, ko so privatni bizniški interesi pridelovali gonjo za splošno zdravje.

Samo majhna skupina, to so vrtači, je prejemala v letu 1920 po dolarju na uro. To je bilo ob času, ko so privatni bizniški interesi pridelovali gonjo za splošno zdravje.

4.5 odstotkov delavcev je delalo po osmih urah na dan.

5.5 odstotkov delavcev je delalo po desetih urah na dan.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Kokopisi se ne vracajo.

Naročnina: Zdajnjene države (izven Chicago) \$8.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$2.50 na pol leta, \$1.50 za tri meseca, in za inozemstvo \$8.00.

Način na res, kar ima sklik z listom:

"PROSVETA"

2457-29 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenia National Benefit Society.

Owned by the Slovenia National Benefit Society.

Advertising rates on application.

Subscription: United States (except Chicago) \$6 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v okvirju p. pr. (četrti 20-22) poleti vsega meseca na naslov
postani do tem dnevnih potreb naredit. Ponovite je sveto
čas, da so temi na ustavi list.

IZPOR DELAVEV PO NOVI METODI.

Železniškim magnatom gre čast, da so izumili novo metodo za izpor svojih delavcev. Kadar navadni tovarnarji ali rudniški lastniki izpro delavce, zapro tovarne ali rudnike in pravijo delavcem in rudarjem, da zanje ni dela, dokler se ne uklonijo njih volji. Železniški magnati ne postopajo tako nerodno in neprevidno.

Zapri niso svojih delavnic in rekli delavcem, ki delajo v njih: "Ostanite doma in kadar boste našlo željo priznali za ukaz, kateremu se pohlevno pokorite, pa pridez zopet na delo."

Nak, tako niso ravnali železniški magnati, ampak storili so nekaj drugega. Oddajati so pričeli dela na železnicih v zakup. Izbrali so si zvestega oproda, o katerem so rekli, to je naš zakupnik, ki je prevzel vse dela po dogovorjeni ceni. Delaveci, pojrite zdaj k njemu in vprašajte za delo, ker mi ne obratujemo več delavnic in tudi ne izvršujemo več dela, kajti vse je prevzel zakupnik.

Prvo delo, ki ga je izvršil zakupnik, je bilo, da je prihodnjih dan povedal delavcem, ko so se vrnili na delo, da jim je znižana mezda, ker je prevzel delo po taki ceni, da jim ne more plačati mezd, kot jo je plačevala železniška družba.

Železniški magnati so imeli več vzrokov, da so uvedli za izpor svojih uslužencev novo metodo.

Železniški magnati niso hoteli izgubiti svojih delavcev, pa tudi niso želi, da prenehajo delati. Vseki dan se polomijo vozovi in lokomotive na železniščah in če niko, ki izvršuje popravila, je kmalu vsa železniška oprema na psu.

Se nekaj drugega bi se zgodilo, ako bi železniške delavece izprli po starimetodi. Izpor bi obudil pozornost javnosti nase, kritičarji bi se pričeli oglašati na vseh koncih in krajih in pričela bi odprta kampanja za odpravo Esch-Cumminsovega transportnega zakona, ki jamči železniškim družbam dividende do gotove mere. Vzpostedno s to kampanjo bi pričela agitacija za nacionalizacijo ameriških železnic. Zelo nepristojna red za finančnike v Wall Streetu in železniški magnate! In zaradi tega so rekli, ce izpremo svoje delavce, da postanejo bolj pohlevni, moramo biti previdni, kajti previdnost je mati modrosti.

Podporniki železniških družb, finančniki v Wall Streetu in železniški magnati neveda ne pravijo, da ni izpor delavcev, ako se delo odda zakupnikom, da delaveci delajo za nižjo mezdo. To je "biznis" pravijo vse zagovorniki privatnih železniških interesov.

Kaj pa je tako početje drugega kot izpor, izpor delavcev izvršen po zelo rafinirani metodi!

Dozdaj se se ni nobena železniška družba oglasila in izjavila, da niso posamezni zakupniki ali zakupne družbe, ki so prevzeli delo, "slavnati možci" ali pa "slavnate družbe", ki so pod kontrolo železniških družb.

Ako kdo najame človeka in mu odda delo v najem z namenom, da zniža mezdó delavcem, kaj je izvršil kaj drugega kot tovarnar, ki pravi svojim delavcem: "Pojdite domov, ako nočete delati za znižano mezdo, in kadar ste pri volji delati za znižano mezdo, se pa vrnite v tovarno." Razlika je ta, da tovarnar izvrši izpor delavcev odprtó in naravnost, železniški magnati ga pa izvršujejo po ovinkih in stranskih potih. Delaveci so pa v obeh slučajih prizadeti enako, kajti je vseeno, ako jim tovarnar odtrga od mezd, ali če to izvrši zakupnik. Ravno tako ni nobene razlike, ako tovarnar sam pove svojim delavcem, da naj gredo domov, ako nočeo delati za znižano mezdo, ali če to storí zakupnik, ki je prevzel delo.

Namen takega postopanja, kot so ga uvedle nekatere železniške družbe z oddajo dela zakupnikom, je jasen: utrgati delavcem mezde in jih iastradati, ako ne sprojemo možno znižanje mezd. Zdaj je še treba, da se najde kateri zvezni sodnik in legalizira postopanje železniških magnatov in železniški magnati bodo za eno zmago bogatejši nad svojimi uslužbenci.

PROHIBICIJONIŠKO PROTISLOVJE.

Provinca Quebec v Kanadi je napol prohibicijoniška. V nji se prodajajo opojne pijače uradno. Da ne prihaja broga na trg te province, je nastavljen uradnik v Parizu, ki mora vsako pijačo pokusiti, če je dobra.

Ta uradnik je zacsal s svojim delom. Ponudbe za pokupljanje opojnih pijač mu prihajajo od vseh strani. V Ameriko ne morejo več uvažati opojnih pijač. Ravnotako je Rusija izgubljena kot dober trg za trgovce z opojnimi i ljučmi v Parizu, od kar je odpravljen v Rusiji carski režim. Pred svetovno vojno so odhajali po celi železniški

vozovi opojnih pijač v Rusijo, kajti na russkem dvoru se je menda več konzumiralo opojne pijače kot voda. Tudi russki knezi in veliki knezi so bili dobri odjemaleci. V drugi kraje tudi na izvražajo več toliko opojnih pijač iz Francije, kot je bilo v navadi pred vojno. In tako je zdaj kanadski uradnik preobložen z delom in potrebuje še enega pomočnika, da obvladuje uradno delo. On lahko pokusi, tako poročajo, do trideset pijač na dan. Po našem skromnem mnenju je to preveč, kajti če mora človek dan za dnem pokusiti do trideset različnih opojnih pijač, ga končno alkohol le ubije.

Kjer je uvedena prohibicija, pravijo, da opojne pijače škodujejo. Tudi provinca Quebec ljubkuje s prohibicijo, a od svojega uradnika pa zahteva, da se da umoriti od alkohola. Ali ni to protislovje?

Čas žetve je tukaj.

Enid, Okla. — Na tisoče delavcev prihaja v žitni pas. Tovorni vlaki jih dovozijo v vsaki dan. Njih žepi so prazni, ali pa imajo po par grošev v njih. Vsi prihajajo v upanju, da dobre delo prižeti in mlatvi, da tako zaslužijo nekaj dolarjev za prihodnjo zimo. Hodijo po cestah gorindol in se po zbirajo v parkih mest, ki so obdana z bogatim žitnim poljem. Marsikdo je izčel zadnjo desetico za kruh, ko je skočil na tovorni vlak, da ga popelje v žitni pas.

Farmarji skušajo izobabilo ta položaj. Nekateri farmarji pa tuji sami nimajo kaj, da plačajo delavce. Izposoditi si morajo delar na pribankirju za žetev in mlat. Seveda se ne pridelek vknjiši dolg, tako da je tudi farmar v kremljih bankirja, kateremu ni bilo treba sejeti in se mu ni treba brigati, kako bo žit, požeto, omisleno in spravljeno na trg.

Delaveci, ki prihajajo sem so večinoma neorganizirani. Le malo jih pripada k organizaciji I. W. W. Torci odpora proti nizki mezdai in delavskim razmeram od strani poljskih delavcev prav malo.

Mnogi si domisljajo, da farmarji dočiijo mezdo, po kateri bodo plačevali poljske delavce. Glavno besedo imajo finančni interesi, ki so posodili farmarju delar. Ti interesi se zavedajo, da čim manj bo plačal farmar poljskemu delavcu, toliko ložje mu bo plačati njegov vknjišen dolg na posestvo ali pridelek. Nekateri farmarji so tako zadolženi, da nimajo le dolga na svojem posestvu, ampak ga imajo tudi na premičnini: živini, pridelku itd.

Zaradi tega se samoposebi razume, da po teh mestih, v katerih se zbirajo poljski delavci, pregašnja delavce, ki agitirajo med svojimi tovarši, da naj nikar ne delajo za nizko seno. Včasi se dogodi, da obkolijo po sto ali več delavcev, ki nočajo garati za nizko ceno, pa jih odšenje iz mesta, agitatorje pa vržejo v zapor. Poslednok delavec arstira in jih odšenje na sodišče, kjer so obtoženi vagabondaže.

Rekel je, da je v možganih človeka kakor tudi njihovih živali do antropoidičnih opic globoka razlika, ki je znana med anatomi kot "Rolandova zareza".

Eksperimentiranje na živilih možganih je pokazalo, da so okrog te zareze grupirane skupine živčnih celic v sivi materiji; te celice so znane pod imenom "motorna srednica".

In sicer radi tega, ker kontrolirajo določene dele telesa in vzbujajo gibanje določenih delov, ako se stimulirajo z električnim tokom.

V teh celicah je na primer "motorna srednica" noč, roke, obraza itd. Enake celice se nahajajo v možganih živali in dogzano je, da so "motorna srednica" v možganih človeka podvojena.

Dr. Kenn je povdel slučaj neke bolnice, katero je sam zdravil.

Imela je kožastne napade, ki so redno pojavljali v palcu leve roke in potem se šli v roko in levo stran telesa dokler ni padla v nezavest.

Ko je dr. Keen ugotovil, da je bolesen, je takoj uganil, kje je vzrok. Falca na rokah človeka sta to, kar sta glavna prsta šape ali tace na sprednjih nogah živali. Odpril je prihodnici lobanje na mestu, kjer se po njegovem mnenju mora nahajati "motorna srednica" palca na levem roku. To srednica je pri človeku natančno tam, kjer pri živalih. Ko je dr. Keen našel iskanu srednico, je izrezal koček sive materije in zaprl lobanje.

Dr. Kenn je povdel slučaj neke bolnice, katero je sam zdravil.

Imela je kožastne napade, ki so redno pojavljali v palcu leve roke in potem se šli v roko in levo stran telesa dokler ni padla v nezavest.

Ko je dr. Keen ugotovil, da je bolesen, je takoj uganil,

kje je vzrok. Falca na rokah človeka sta to, kar sta glavna prsta šape ali tace na sprednjih nogah živali. Odpril je prihodnici lobanje na mestu, kjer se po njegovem mnenju mora nahajati "motorna srednica" palca na levem roku. To srednica je pri človeku natančno tam, kjer pri živalih. Ko je dr. Keen našel iskanu srednico, je izrezal koček sive materije in zaprl lobanje.

Rezultat operacije je bil, da je bilo naenkrat vseh devet milijonov paraliziranih ali otrpnjenih, dočim niso bile mišice drugih udov telosa niti najmanj prizadete. Žena, ki je imela kožastne napade dnevno, jih čutí zdaj kmaj enkrat v letu in v par mesecih po operaciji je lahko gibala z palcem.

Dr. Keen je navedel še eden slučaj.

Mornar je bil ranjen pri igri football. Drugim zdravnikom je bil slučaj zelo zagoneten. Mornar ni imel nikjer vidne rane, imel pa je krč v desni nogi in roki.

Dr. Keen je povdel, da je zdravil.

Načrtil je: "Ako bi bil

videl ta slučaj pred letom 1885, ko

je bil nekem poznal motorne srednike

v možganih živali in človeka, bi

bil importiran od delcev, ki izvedo-

dajajo, da jih podjetnik izrabita kot

stavkokaze. Seveda nekaj izjem

je med njimi. Ali to izjeme potrdijo

pravilo, da vedno večje tru-

mo delavcev prihajajo k spozna-

nju resnici. Pričelo se je avtisti-

tudi v žumskih naseljih in tabo-

rih za agradske delave.

Boj za osemurni delavnik v državi Washington.

Wenatchee, Wash. — Čimdalje bolj jasno postaja, da podjetniki podležejo v boju za osemurni delavnik, ki se zdaj bije v žumskih naseljih in taboriščih, za zgradbena dela. Podjetniki so hoteli pri raznih zgradbah in v žumah zopet uvesti deseturni delavnik. Porotila, ki prihajajo s stavki, govore, da bo morski odmetni Grant Smith in A. Gutrie kompanija, ki se najbolj upire delavščini zahteji po skrajšanjem delavniku.

Delavstvo od Seattle do New Yorka je obveščeno, da se tukajšnje delavstvo bojuje za osemurni delavnik in da je zastavkovalo tam, kjer ga podjetniki niso hoteli priznati.

Prej je so posiljali razni agentje, ki se počajo s posredovanjem dela, najete delavce v skupinah po 40 do 50 v taborišča, da jih prihajajo v skupinah v skupinah po deset, največ po petnajst. To pokazuje, da je agentom vedno težje dobiti delavce, ker so delavci obveščeni o boju za skrajšanje delavnikov.

Dvansajstega junija je sem pri-

šlo štirideset delavcev, katerih je

sem posiljal neki agent iz Dulutha.

Ko so sem došli delavci izvedeli,

da je stavka, so se silno jezili na

kompanijo in so izjavili, da naj

Guthrie sam dela s svojim super-

intendentom in ravnateljem.

Stavkovna straže so prestele

vse delavce, kolikor jih dela v

Guthriejevem taborišču in dne

21. juniju jih niso mogli našteti

ker stavkokazi ne ljubijo trde-

ga dela. Stavkovne straže so jih

videli, da so posedali okoli in u-

bijali čes z lenarenjem.

V dostih krajih, kjer so stav-

kovne straže prišle v dotiku z de-

lavci na delu, so delavci pustili

delo. Le profesionalni stavkokazi

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J.
in čitalcev Prosvete.

Muskegon Heights, Mich. — Muslim, da je bilo še male dopisnikov tako razočaranih kot sem bila jaz dne 24. junija. Moj dopis je izšel dne 15. junija, v katerem sem poročala več stvari in tudi, kako je s tukajnjimi farmami. Popoldne prej omenjenega dne pridejo nad mene Tone Pavlin in dva druga agenta, ki so zahtevali od mene pojanila, zakaj sem svetovala, naj nihče ne kupi farme, ker je sam pesek. Ne vem, če rojak Pavlin ne zna brati slovenčine ali ne prestaviti v angleščino. Pisano je bilo, da je večini peseck in ne sam pesek. Ondava Angleža sta se jekila, ko ne dam v list, da imata samo dobro zemljo, da me bosta tožila. Nič nisem bila v list njihovega imena, zato naj se ne resijo. Tega pa ne morem niti svojemu petlenemu sinu dopovedati, da bo rekel, da tu ni peska. Ne morem lagati, da bi rekla, da so tu najboljše farme. Moj mož je delal na farmah več kot deset let, osem let v Iowi in dve leti v Washingtonu, zato je lahko vedel, kaj je dobra zemlja in vedno rekel, da tu noče farme, ako mu jo kdo da zastonj. Rekel je, da ne mara, da bi poleti obdeloval zemljo, pozimi pa bi moral delati v tovarni, kot morajo tu večini. Tu je se za navadnega delavca pozimi bolj slab, ker v simskem času pridejo v tovarne in podjetniki so veliko bolj prevzeti, ker imajo dovolj delavev.

Toda zaradi mene le vsi pridite sem, ako se je kdo namenil tu kupiti. Izrazili so se, da namenita sem priti ne vem ali tri duse ali tri družine rojakov. To pa še svetujem vsakomur, naj vse prej pregleda kot da denar od sebe, ker kakor sem jaz sprevidea, je nekaterim žal, da so tu kupili. Agentje, vem, da imajo za kupco rajše take ljudi, ki pridejo od drugod ter jim niso znane tukajnjije vremenske neprilike, kar je velike važnosti za farme. Razočaran je še bil marsikdo, ki je kupil od agentov, tako na pr. Tone Jordan, ki je kupil več kot za tisoč dolarjev. Jakob Zadel pa se sedaj toži radi tisoč. Obrasta že pustila farme. John Tifolt ima 80 akrov farme, pa 40 akrov nikoli ne obdeluje, ker pravi, da so čisto za nič. Mr. Bratil ima 80 akrov sveta, on pravi, da se ne more z istim živeti, ter je delal v tevorni tako dolgo, da je bil šas za nabiranje rdečih jagod. Žena sama je vse delala, orala, sadila in sejala in opravljala drugo delo. Tudi onadva imata samo pesek, je bolj siv, ker gnojija, kar pa so sami izrazili. Okrog nareh je tudi sam pesek, samo bolj rujav je.

Zakaj pa ni bil izvoljen mesec decembra, saj je vendar nekaj članica neprestano med volitvami šepatala: "Kruha, Kruha, Kruha," njega dajmo izvoliti? Tudi to ni moja krivda, če je teda dobil samo en glas, ostale pa jaz. Po tem lahko sama sprevidi, da ravno ona razdira v tej naselini in bi rada imela vse pod svojo kontrolo. Rojaki jo že precej poznavajo v naselbinah, zato pa se ji ne pustijo.

S svojim zadnjim dopisom je Prosveta tu izgubila enega označencev farm, čeprav je bilo moje ime v omenjenih oglasih. Jaz nisem nič od tega, če oni proda kakko farmo ali ne, ker pa slovensko dobro poznam, mu napravim usuge in napišem nekaj besed, ako me prosi. S tem sem tudi listu pomagal. Sam sem se vozil okoli po njegovih farmah in videl, da ima dovolj lepih in rodovitnih na prodaj; in ne samo jaz, tudi kateri drugi rojaki jih je viden. Ne primora pa nikogar, da bi moral kupiti, vsakemu je dana prosta volja. On tudi preskrbi vožnjo po farmah, da si kupec lahko ogleda svet.

Kaj pa se ona razume na farme? Ko pravi, da se vabi ljudi na ta peseck, tem misli mene, in pravi, kakšni reyeži so tukajnjiji farmerji. Zakaj tudi ne pove, da je veliko dobro obstoječih farmerjev in ravno tod okoli 10 do 30 milij daleč. Ravno pred Albinovo hišo seveda ni dober svet, tja niko nikogar ne vabi.

Seveda so tukaj tudi slabe same kakor povsed po drugih državah, ker zemlja ni vsa enaka kakor ljudje niso vse bogati. Ona ima "tavžente", kot pravi, drugi ljudje so pa reyeži in berači. Ravnotako je s farmerji, toda tukajnjih je nihče ne prosi za kako stvar. — Kaj je šlo nji iz žepa, če sem moral jaz plačati radi prehobicije? Ali niso bili rojaki še pred mano raditega kaznovani in bodo ravnotako še za mano? Pravi, da so dobili sedem in pol galon "ta kratkega", to ni resnica, temveč res je, da so ga dobili le pet galon, kar pa sploh njo ne briga. Saj se poznamo in vemo, da ravno zanjo najmanj umestno, da o tem piše. Marsikdom prihibičnosti agentje preskrbeli prenodišče in ga zapeli v špekjamro, še bi jim bilo vse znano.

Odgovoril sem ji, kakoršen odgovor je iskal, zato bi ji svetoval, da ne napada nikogar brez varoka in ne dela razdora med tukajnjimi Slovenci. Slovenski možje, mi pa bedimo korajni in ne pustimo, da bi ženske nosile naše blače. — Annie L. Kruh.

Pittsburgh, Pa. — To je prva kritika, ki jo pošiljem v javnost. Pred par meseci je bilo priobčeno moje pismo, ki sem ga pisal predsedniku gl. nadzornega odbora radi računov oz. solitvenih stroškov tajnika bivše Delavskih podporne svez. Br. predsednik gl. nadzornega odbora je isto pismo priobčil, dasiravno ni bilo omenjeno za javnost. To seveda nič ne de, samo vprašanje je, da se morda ne bodo skrivale.

Da je bil račun pravilno predložen, to nas sicer ne briga, ker ne vemo, kaj zahteva gl. urad pri predložitvi računa. Nam se zdaj račun pretira. Da plača solitvene stroške jednot, ne protestira

mo, toda pod tem mi razumemo stroške iz Johnstowna v Chicago in tisti ne morejo doseči \$676.11, tudi če bi šel iz Jugoslavije v Chicago.

Glavni odbor naj je enkrat pa smo prešla točko 9. št. 20 na strani 85. — Glavnega zdravniku nastavi odbor z razpisanjem službe itd. in izvoli tistaga, ki predloži najboljše pogoje. — Brat dr. Grahek je predložil bojni predlog, in sicer z \$5 manjšo plačo na mesec, glavni odbor je vaceeno izvolil drugega, za \$5 več na mesec. Ali ni tu gl. odbor kršil pravila? Izgleda kar je tudi najbrž, da z razpisanjem službe je samo pesek v odi članstvu. Glavni odbor si je izbere svojega slovca še predno kako službo razpiše.

Ako so kje kršena pravila, mislim, da bi bilo uneseno, to tudi članstvu razstavljanju, zato naj se kopije tukajnjih agentov v odi članstvu, ker je sam pesek. Ne vem, če rojak Pavlin ne zna brati slovenčine ali ne prestaviti v angleščino. Pisano je bilo, da je večini peseck in ne sam pesek. Ondava Angleža sta se jekila, ko ne dam v list, da imata samo dobro zemljo, da me bosta tožila. Nič nisem bila v list njihovega imena, zato naj se ne resijo. Tega pa ne morem niti svojemu petlenemu sinu dopovedati, da bo rekel, da tu ni peska. Ne morem lagati, da bi rekla, da so tu najboljše farme. Moj mož je delal na farmah več kot deset let, osem let v Iowii in dve leti v Washingtonu, zato je lahko vedel, kaj je dobra zemlja in vedno rekel, da tu noče farme, ako mu jo kdo da zastonj. Rekel je, da ne mara, da bi poleti obdeloval zemljo, pozimi pa bi moral delati v tovarni, kot morajo tu večini. Tu je se za navadnega delavca pozimi bolj slab, ker v simskem času pridejo v tovarne in podjetniki so veliko bolj prevzeti, ker imajo dovolj delavev.

Toda zaradi mene le vsi pridite sem, ako se je kdo namenil tu kupiti. Izrazili so se, da namenita sem priti ne vem ali tri duse ali tri družine rojakov. To pa še svetujem vsakomur, naj vse prej pregleda kot da denar od sebe, ker kakor sem jaz sprevidea, je nekaterim žal, da so tu kupili. Agentje, vem, da imajo za kupco rajše take ljudi, ki pridejo od drugod ter jim niso znane tukajnjije vremenske neprilike, kar je velike važnosti za farme. Razočaran je še bil marsikdo, ki je kupil od agentov, tako na pr. Tone Jordan, ki je kupil več kot za tisoč dolarjev. Jakob Zadel pa se sedaj toži radi tisoč. Obrasta že pustila farme. John Tifolt ima 80 akrov farme, pa 40 akrov nikoli ne obdeluje, ker pravi, da so čisto za nič. Mr. Bratil ima 80 akrov sveta, on pravi, da se ne more z istim živeti, ter je delal v tevorni tako dolgo, da je bil šas za nabiranje rdečih jagod. Žena sama je vse delala, orala, sadila in sejala in opravljala drugo delo. Tudi onadva imata samo pesek, je bolj siv, ker gnojija, kar pa so sami izrazili. Okrog nareh je tudi sam pesek, samo bolj rujav je.

Zakaj Tone ni takrat poklical vseh agentov skupaj, ne bila bi se jih ustrakila, čeprav jih je v okolici, smelo lahko trdim, kakih petdeset. Če mu še ta dopis ne bo po volji, naj predvsem dobro prečita, da bo razumel. Beseda vse ali pa večini, je nekaj različnega.

Vreme imamo dobro, posebno ugodno je za one, ki imajo avtomobile. Delja že dalj časa nimač. Trava okoli našega doma je že vse rjava in tudi na vrhu se suši. — F. Selek.

Fairmont City, Ill. — V št. 142 sem načel silno prazen in grešen dopis, spisan od rojaka nekej v "Beli dolini" v Pitcairnu, ki se je podpisal z F. C., in je med načimi rojaki povorodil preces smeri obravljavanju po celem Kansasu. Gličem vam: Prenehajte! Ne dejajte aramote rojakom po Združenim državam! Ne bedite omajhiviti sko vam še ne gre trn v petlo! — F. Selek.

Kakor čitam v časopisu, se hri obravljavanje po celem Kansasu. Gličem vam: Prenehajte! Ne dejajte aramote rojakom po Združenim državam! Ne bedite omajhiviti sko vam še ne gre trn v petlo! — F. Selek.

Fairmont City, Ill. — V št. 142

se mo, toda pod tem mi razumemo stroške iz Johnstowna v Chicago in tisti ne morejo doseči \$676.11, tudi če bi šel iz Jugoslavije v Chicago.

Glavni odbor naj je enkrat pa smo prešla točko 9. št. 20 na strani 85. — Glavnega zdravniku nastavi odbor z razpisanjem službe itd. in izvoli tistaga, ki predloži najboljše pogoje. — Brat dr. Grahek je predložil bojni predlog, in sicer z \$5 manjšo plačo na mesec, glavni odbor je vaceeno izvolil drugega, za \$5 več na mesec. Ali ni tu gl. odbor kršil pravila? Izgleda kar je tudi najbrž, da z razpisanjem službe je samo pesek v odi članstvu. Glavni odbor si je izbere svojega slovca še predno kako službo razpiše.

O rojaku, ki ga je "naspadel"

pravi, da bi moral vsak pomestati pred svojim pragom. Oni je na preden rojak, zato naj ta gleda,

da bo podstavljal svoj prag, da ne

bo gazil do kolen v blatu. Če je

napreden rojak, za kakorinoga

bi se red pokazal, bi agitiral med

svojimi sodelaveci, zastavka bi

lahko diva, ki bi pridobil še dru-

ga dva in štirje bi pridobili vsek

po enega pa bi vas bilo osem, da

da bi lahko agitirali dalje, dokler

bi ne bila večina zunaj, ki bi po-

tem lahko pridobil na svojo

stran še manjšino.

Njega bi lahko primerjal z s-

lalom v Noctovi barki, ki je rigal,

da ga je slišal ves svet. Tudi on

razglasa njihovo sedanje delo, da

ga slišijo vse rojaki. Dopisnik je

ravnatakot kot kak fajmošter ali

kaplan, ki kridi v nedeljo v cer-

ki, da je treba ljubiti svojega

bliznjega, sam pa se ne ravna po

tem nauku. Sedaj ko bi moral

pomagati svojemu sotrinju, pa

mu škoduje z opravljanjem dela.

Fajmoštri pogoste kride, da je na

kvaterno sredo ali ob potkih

nest in ne snežo farani jesti me-

sa, če pa bi jim slovec šel pogledat

en dni po študinkih, bi dobil

pečeno kokošo nogo ali pu-

rana v masti. Približno tak je do-

pisnik iz Pitcairna v Izpolnjevanju

tega, kar sam osmazil, da je

dobro. Naprednjak je torej samo

na papirju, v mislih in dejanjih

pa navaden najtež.

V svojih dejanjih je tak, ker

preveč spoštuje 14 postav za na-

jatež, ki se vretijo kakor lit-

nje in mu jih hočem navesti:

1. V uniju ne gram, ker potem

bi ne mogel biti najtež.

2. Unije ne maram, ker bi po-

tem ne mogel delati po osmazaj-

ur na dan po 24 centov.

3. Unija ni same, ker mi ne do-

pušča, da bi še ob štirih bil pri-

delu in šel ob devetih zvečer del-

ov.

4. Kot unijski vadar bi ne na-

kopal toliko premoga v same os-

mih urah.

5. Unija mi ne pusti opraviti

mnogo dobitka milijonarjem.

6. Pod uniju bi mi preveč pla-

čali od tone nakopanega premo-

ženja.

7. Kot organiziran vadar bi mo-

ral biti več odzunaj kot edinstvo

zadružje, jaz pa se rad kar pod sem

poznam.

8. Če bi bil v uniji, bi mi moge-

la hoteli plačati za postavljanje

"postov" in opornikov, sicer la-

hko to storim zastonj.

9. Sedaj lahko spravljam za-

stonj kamenje iz prostora, unija

pa bi hotela, da mi to plačuje.

1

OFICIJELNA NAZNANILA

S. N. P. J.

SEJA GL. IZVRŠEVALNEGA
ODBORA S. N. P. J.

Glasom pravil se ima vršiti seja glavnega izvrševalnega odbora S. N. P. J. vsake tri mesice. Druga trimesečna seja je za leto se bo torej pričela v sredo zjutraj dne 26. julija t. l. Člane gl. izvrševalnega odbora in člane gi nadzornega odbora S. N. P. J. se tem potom pozivajo, da se seje zagotovo udeleže.

Da bo gl. nadzorni odbor lahko pregledal račune za prvo polovico leta in da mu bo mogoče na trimesečni seji poročati o rezultatu, je potreben, da prične z delom že v pondeljek zjutraj dne 24. t. m.

Pismenih pozivov se glasom pravil ne pošilja, zato naj vsak vprašava to naznanilo in se potem ravna.

Vincent Cainkar, preds. SNPJ.

INICIJATIVA.

Društvo štev. 233, S. N. P. J., Kokomo, Ind., je po temeljiti razpravi prišlo do prepricanja, da je točka j), dlen 27. naših pravil nepravilna in krivična, zato se poslužuje pravice zajamčene v členu 6. (INICIJATIVA IN REFERENDUM) in predlaga sledeče:

Člen 27. točka j) pravil S. N. P. J., ki se glasi: j) odrezanje roke ali noge vselej bolezni (ne vselej nesreče) . . . \$100, naj se spremeni v toliko, da bo se glasilo j) odrezanje roke ali noge . . . \$100.

Razlogi:

1. Ker je naša jednota bratska organizacija, zato smatramo, da bi se ne smelo delati razlike, kadar je kateri njen član v nezreči, in če zgubi nogo ali roko, nič več kot prav, da se mu plača operacijska odškodnina, pa naj bo potem zguba roke ali noge vselej bolezni ali poškodbe.

2. Ker je S. N. P. J. delavaka podpora organizacija, katera članstvo sestoji po veliki večini iz delavcev zaposlenih v tovarnah in rudnikih, kjer so vsaki dan izpostavljeni nevarnostim in kjer se vsaki dan lahko ponosno tako, da zgube roke ali noge.

3. V odškodninski sklad moramo prispevati vsi enako, kar v resnicu izgleda kot enakopravno in po bratsko, zato pa naj bo še enakopravno in bratsko, kadar pride zguba uda. Mi smatramo, da je nesreča, če doček zgubi takoj važen ud, kakor je roka ali noge in to — velika nesreča, posebno še za delavca, pa naj bo potem vselej bolezni ali ponečičenje. Delati pri tem razliko, torej ni pravilno in ne bratsko.

4. Če nastane primanjkljaj v poškodninskem skladu, se bo moral zapriči razpisati izredni asesment, in razpisal se ne bo samo na nekafer, temveč na vse brate in sestre enakomerno. In mi smo prepricani, da se ne bo nikdo branil plačati, kajti vsi člani smatrajo, da je ta sklad neobhodno potreben pri naši organizaciji in ga je treba vzdržati v dobrem stanju. Vsak pa tudi pričakuje, da bo v slučaju, da ga zadene takata nečrta oziroma, če zgubi roko ali nogo na kakršnibodi način, deležen te podpore.

Apeliramo na vsa društva S. N. P. J., da o tem razpravljajo na svojih sejah in da podprejo našo inicijativu v dovoljenem številu, da bo šla lahko na splošno glasovanje.

Društvo "Cvetlica naprednosti", štev. 233 S. N. P. J.

Kokomo, Ind., dne 9. aprila 1922.

Frank Štular, tajnik.
Ignac Ursić, predsed.

Anton Medved, blag.

Ta inicijativa je bila predložena seji glavnega izvrševalnega odbora SNPJ, katera se je vrnila dne 17. aprila t. l. in katera je pronašla, da je društvo postopalo v smislu pravil in da predlog soglaša z načelno izjavo in pravili SNPJ, zato gre sedaj na javno razpravo.

V teku devetdeset dni od danšnjega datuma mora predlog podpirati toliko društev, da skupno reprezentirajo najmanj dvajset odstotkov vsega člansstva jednot, ker sicer ne more biti na splošno glasovanje.

Vsako društvo, ki podpira predlog, mora ranj glasovati z najmanj dvetretinjakovo večino na seji naznanih gl. tajniku do dne 20. avgusta t. l.

Javna razprava je dovoljena

devetdeset dni in o tem predlogu mora prenehati tudi z 22. avgustom t. l.

Matthew J. Turk, gl. tajnik.

SPREMEMBE PRI KRAJEVNIH
DRUŠTVIH MESECA MAJA 1922.

St.

državki:

1. Crtan: Louis Podrešek, c. 20631; Umri: Louis Kose, c. 398. Novopristopili: Anna Jakob, c. 46082; Louis M. Ptak, c. 46083.

4. Crtan: Anton Gartner, c. 20272.

5. Crtan: Andrej Jančar, c. 18855;

Sile Ludvik, c. 25217; Jane Jakob, c. 32866. Umri: Mohorčič Louis, c. 36127. Novopristopili: Frank Končič, c. 46084.

6. Novopristopila: Jessie Knez, cert. 46085.

7. Novopristopil: John Kren, c. 46086.

8. Crtan: Joseph Longer, c. 40585. Novopristopila: Agnes Straus, c. 46085.

14. Crtan: Anton Erken, c. 14117. Umri: John Pojanki, c. 6590. Novopristopili: Stanley Varsik, c. 46089; Anton Gosa, c. 46090; Apolonija Ogrin, c. 46091; Lorenc Ogrin, c. 46092.

16. Novopristopili: Rudolph Mantel, c. 46093; Blaž Lavrich, c. 46094. Crtan: J. Breznik, c. 29827; Jos. Ivančič, c. 36771; L. Mešar, c. 20417; Jos. Kravanja, c. 22262; John Pangr, c. 15947; M. Perkovič, c. 18295. Crtan: Joseph Anzelje, c. 32657. Crtan: Mary Dolinar, c. 42593. Umri: Anton Proj, c. 42599.

12. Crtan: George W. Sumen, c. 34411. Novopristopila: Mary Tadija, c. 46087.

13. Crtan: Joseph Longer, c. 40585. Novopristopila: Agnes Straus, c. 46085.

14. Crtan: Anton Erken, c. 14117. Umri: John Pojanki, c. 6590. Novopristopili: Stanley Varsik, c. 46089; Anton Gosa, c. 46090; Apolonija Ogrin, c. 46091; Lorenc Ogrin, c. 46092.

16. Novopristopili: Rudolph Mantel, c. 46093; Blaž Lavrich, c. 46094. Crtan: J. Breznik, c. 29827; Jos. Ivančič, c. 36771; L. Mešar, c. 20417; Jos. Kravanja, c. 22262; John Pangr, c. 15947; M. Perkovič, c. 18295. Crtan: Joseph Anzelje, c. 32657. Crtan: Mary Dolinar, c. 42593. Umri: Anton Proj, c. 42599.

17. Odstotpila: Panjan Antonija, cert. 20430. Novopristopila: Ross Josephine, c. 46095.

20. Crtan: Josip Oberstar, c. 25212. Umri: Frank Greskovich, c. 24649. Novopristopil: Nikola Babič, c. 46096.

21. Novopristopili: Anton Lučič, cert. 46097; Anton Sušek, c. 46098; Vinko Ružič, c. 46099.

22. Crtan: zopet sprejet: Steve Linich, c. 31065.

23. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

24. Novopristopili: Viktor Kropel, c. 46100.

25. Crtan: Anton Dugar, c. 28766. Novopristopili: Valentina Černova, c. 46101; Frank Rodiga, c. 46102.

27. Novopristopili: Joseph Zore, cert. 46103.

29. Crtan: zopet sprejet: Alois Lukš, c. 3448. Crtan: Joseph Brinjevec, c. 24501; Terenzija Hribar, c. 41888. Izobčen: John Bordon, c. 41885.

31. Novopristopila: Helen Bitenc, c. 46104.

32. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

33. Crtan: zopet sprejeti: Mary Jurčič, c. 15952; Matija Jurčič, c. 31842; John Ban, c. 12755; Božica Ben, c. 18165.

34. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

24. Novopristopili: Viktor Kropel, c. 46100.

25. Crtan: Anton Dugar, c. 28766. Novopristopili: Valentina Černova, c. 46101; Frank Rodiga, c. 46102.

27. Novopristopili: Joseph Zore, cert. 46103.

29. Crtan: zopet sprejet: Alois Lukš, c. 3448. Crtan: Joseph Brinjevec, c. 24501; Terenzija Hribar, c. 41888. Izobčen: John Bordon, c. 41885.

31. Novopristopila: Helen Bitenc, c. 46104.

32. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

33. Crtan: zopet sprejeti: Mary Jurčič, c. 15952; Matija Jurčič, c. 31842; John Ban, c. 12755; Božica Ben, c. 18165.

34. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

35. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

36. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

37. Crtan: zopet sprejeti: Alois Lukš, c. 3448. Crtan: Joseph Brinjevec, c. 24501; Terenzija Hribar, c. 41888. Izobčen: John Bordon, c. 41885.

31. Novopristopila: Helen Bitenc, c. 46104.

32. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

33. Crtan: zopet sprejeti: Mary Jurčič, c. 15952; Matija Jurčič, c. 31842; John Ban, c. 12755; Božica Ben, c. 18165.

34. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

35. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

36. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

37. Crtan: zopet sprejeti: Alois Lukš, c. 3448. Crtan: Joseph Brinjevec, c. 24501; Terenzija Hribar, c. 41888. Izobčen: John Bordon, c. 41885.

31. Novopristopila: Helen Bitenc, c. 46104.

32. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

33. Crtan: zopet sprejeti: Mary Jurčič, c. 15952; Matija Jurčič, c. 31842; John Ban, c. 12755; Božica Ben, c. 18165.

34. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

35. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

36. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

37. Crtan: zopet sprejeti: Alois Lukš, c. 3448. Crtan: Joseph Brinjevec, c. 24501; Terenzija Hribar, c. 41888. Izobčen: John Bordon, c. 41885.

31. Novopristopila: Helen Bitenc, c. 46104.

32. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

33. Crtan: zopet sprejeti: Mary Jurčič, c. 15952; Matija Jurčič, c. 31842; John Ban, c. 12755; Božica Ben, c. 18165.

34. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

35. Crtan: Joseph Mayrč, c. 42406. Izobčen: John Nagl, c. 42415; Joe Banovč, c. 42408.

36. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

37. Crtan: zopet sprejeti: Alois Lukš, c. 3448. Crtan: Joseph Brinjevec, c. 24501; Terenzija Hribar, c. 41888. Izobčen: John Bordon, c. 41885.

31. Novopristopila: Helen Bitenc, c. 46104.

32. Crtan: Peter Polzy, c. 35745. Izobčen: Daniel Hvala, c. 22911. Odstopili: Joseph Bradula, c. 20256.

33. Crtan: zopet sprejeti: Mary Jurčič, c. 15952; Matija Jurčič, c. 31842; John Ban, c. 1

Buh, Minn. — Zahvalim se SNPJ za hitro izplačano pošmrtnino za našim nepozabiljenim in dragim sinom Leo Panjanom. Rojakom in rojakinjam po Zdravilnem društvu svetujem, da pristopek k društvom in jednotam, ki nam priskodijo na pomoč v slučaju potrebe in brijejo martsikatero sozlo v urij zlostoti. Ne dajte se prevariti od kakih agen-tov.

Kako lepo je, ko se društva rojakov potrudijo in lepi sprejemajo k zadnjemu pocinku pokojnega čla-na. Pri društvu je vsak preskrbljen v slučaju bolezni, zato ne zaostani-te dokler je čas in pristopek k SNPJ. Se enkrat se lepo zahvaliva društvo M. 314 SNPJ v Buhu in pozdraviva vse v sestre društva. — John in Mary Panjan.

Milwaukee, Wis. — Vabilo na piknik, ki ga prirede društvo št. 234 SNPJ dne 9. julija na znani Ku-slanovi farmi. Ulijedno vabimo vse društva iz okolice naše naselbine, posebno vsa društva iz Milwau-keja, da nas obiskejo na našem pikniku, kar bomo o prilikl tudi povrnili z obiskom. Priporočamo številno udeležbo in kljčemo na veselo udruženje. Pripravljena je iz-vrsta godba, dober prigrizek in vse druge potrebne stvari, kar bo preskrbel društveni odbor. — John Mohorko, tajnik.

Verona, Pa. — Tem potom nazna-njanju članom društva št. 216 SNPJ, da se bo prihodnje sej našega društa vrnila dan devetega julija in prileče ob deseti uri dopoldne. Že-lim, da bi vsi člani to upoštevili in storili svojo dolžnost. Gre se za va-zno stvar v korist društva in jednot-je, zato pride na sejo vsi. — Math Medved, blagajnik.

Russellton, Pa. — Opozorjam čla-ne društva št. 365 SNPJ, da se pri-hodnje seje udeležijo v večjem ste-vilu. Na zadnji sej dne 11. junija je bilo sklepleno, da bo vsak su-pendirian, ki se ne bo udeležil sej vse enkrat v treh mesecih. Izvezli so samo bolniki in nad tri milij od-daljeni člani. Opozorjam tudi čla-ni, da redno plačujejo assessment. Kdor ga ne bo plačal o pravem času, bo suspendiran. — Jack Pompe, tajnik.

Burgettstown, Pa. — Opozorjam vse člane društva št. 287 SNPJ v S. Burgettstownu, Pa., da se udeležite prihodnje seje v polnem ste-vilu. Sej se vrati dne 9. julija. Ukrepal imamo o vaših starih, kakor tudi o inicijativnem predlogu društva št. 233 v Kokonu, ki smo ga na zadnji sej odložili radi premalega števila navzočih članov. Prihaja-tej se na sejo redno vsi, da ne bo prisostvovalo vedno samo ena čet-rina, tri četrinice pa bodo odsotne, kot je to navada. — Joseph Pompe, tajnik.

Great Falls, Mont. — Naznanjan članom društva št. 202 SNPJ, da sem prevzel tajništvo dne 25. junija, ker se je prejšnji odpovedal. On ima vedno popoldansko delo, zato mu ni mogoče hodiči k seji. V bodoče se obrnite na mena v vsih zadevah tikajocih se društva in mo-jega tajniškega dela. Moj naslov je: Louis Pike, 514 — 55 St. N. Diane, ki so imeli za naprej plačan asse-ment, opozorjam, da je zoper prišel-čal za plačilo. To si zapomnite za drugi mesec, da bo vsak pravočasno plačal assessment, sicer bom po-stopal po pravilih.

Se neki moram oposoriti član-stvo. Udeležuje se rednejši druš-vehi seje, saj je itak samo enkrat v mesecu in pridite vsej takrat, da bomo vsej najnujnejši stvari ure-dili ter ne bo treba vedno odkladi-ťi od seje do seje. Kogar ne bo vsej enkrat v treh mesecih na sejo, bo društvo kaznovano po pravilih. Vsak torej ve, kaj ga čaka, zato ne se ne jezi na druge, če bo radi lastne krvide suspendiran. — Louis Pike, tajnik.

Kopanje pomaga zdravju.

New York. (Jugoslovanski od-delek F. L. I. S.) Pred vnedom starorimskih kopališč je bielelo-glo celo "V kopanju je zdravje". Ta rešenica je bila dokazana v starodavnih in modernih časih.

Nakaj način pomaga kopanje zdravju? Cloveško telo je samourajajoči se stroj, obstoječ iz raznih organov, ki vzdržujejo zdravje. Med temi je koža, ki je gosto premrežena z žilami in živci; zbrod-ljaj igle utegne povzročiti krv-a-vanje, kar dokazuje zveso kože s srceem, in ob enem bol, kar dokazuje njeno zvezo z možgani. Ta dva organa pa, možgani in srce, obvladujeta vse opravila telesa.

Da kopanje neposredno vpliva na njut, je dokazano po jutranjem umivanju lica, ki tako osvejuje celo telo, da človek tega umivanja kar ne more pogrešati. V tej osve-žitvi je vse tajnost kopanja. Ako kopanje tako malega dela površi-ne kože je še tako blagodejno, mora biti kopanje večje površine kože še bolj blagodejno. Iskušnja, da polivanje s hladno vodo, pod temperaturo kože (22 stopinj Fahrenheit ali 33 Celzija), vpliva osvejujoče. Ob nizki temperaturi vode (na primer pod 80 stopinjam F oziroma 27 C) je kopanje okrepljeno, ako je kratko, ali vzbujata občutek potnosti, ako je predočeno. Skok v mrzlo vodo ali prina kopel pod temperaturo od 80 F okrepljuje, dolga kopel ob teji temperaturi pa je neverava. Voda, katere temperatura je čez 80 stopinjam F in pod 80, je okreple-vljena in osvejujoča.

Kopel ob 100 do 103 stopinj Fahrenheit (približno 38 do 39 39 Celzija) je dobra za osnaženje kože. Taka kopel je absolutno potrebna po enkrat na teden, ali pa

vedkrat, kakrije je pač poklic do-tnika. Premogar potrebuje seve-dna več osmatrjujih kopeli kot pisar.

Tudi gorka kopel je osvejujoda, kajti po kopeli voda ob koli hitro vrskava temperaturo zraka, ki je za 15 do 20 stopinj nižja od tem-perature kože. Domnevna, da gor-ka kopel odpira zmojnico, je kri-va; zmojnico so vedno odprete.

Ako človek nima kopalne kadi na raspolago, naj dnevno osveju-je telo na sledeni način: Namoti sredino grobe brisalke v vodo, katere temperatura naj bo 90 stopinj Fahrenheit in potem vsak dan postopno nižja, dokler ne pride do 55 ali 80 stopinj. Nategni brisačo z obema rokama in premikaj jo čez hrbot v obe smeri; pri tem naj se brisalka večkrat namaka in oči-ma. Ravnotako odrgni vse dele te-lesa, vsaj zgornjo polovico. Brsi-skok zjutraj v vodo, katere tem-pe-ratura je 90 stopinj in vsak dan postopno nižja do 80 stopinj, je jasno koristen in osvejujoč.

Prine kopeli so dobre za močne ljudi, ali neprimerne za druge, kajti človek ne more ugotoviti temperature, dokler ni že prišel v dotik z mrizo eksroma gorko vodo. Obidaj potapjanja v mrizo

ZADNJI POZDRAV SOBRATU

JOHNU DOLINARJU,

kateri se je ločil od društva št. 161, S. N. P. J. dne 25. junija 1922 in nas zapustil za vedno vse so-rodnike, znane in prijatelje. Po-greb se je vrnil dne 26. junija na Hibbing, Minn., po katoliškem obredu na željo sestre pokojnega.

Najlepša hvala društva št. 161, S. N. P. J. za krasni venec katero-

ga ste položili pokojnemu sobratu v zadnji sponin. Nadalje se za-

hvalim druščin M. Laurič za kras-

nim venec, ter družinama Frank Do-

linarjevi in očlu Jeršetovi. Hva-

cem, ki ste ga spremili k zadnji po-dišku.

Tebi pokojni in dragi naš sobrat pa želimo, po-čivaj mirno v tuji zemlji. Bil si za-

veden delavec in vedno v borbi za

delavske pravice in le žal, da ni

samo mogli tega izvršiti kar si se

velikokrat izrazil v svojem življe-

nju kot sobratje društva št. 161,

S. N. P. J., ker tvoja sestra in enjan

soprog sta odločno zahtevala, da

je ločil od nas po katoliškem obre-

du. Zapustil si nas, dokončal svoje

trudopolno delo, mi ga boderemo pa

je naprej nadaljevali.

Zaklilčemo ti še enkrat vse ostali

znanci in prijatelji, počivaj mirno.

Tvoji sobratje.

Zaljubi ostali: Oče, mati, en

brat in ena sestra v starem kraju.

Eva sestra in ed sorodnikov tu v

Ameriki. Hibbing, Minn.

FREKLJIC.

Obdelam sem, da sem govoril javno, da sem jas oče rojanega otroka rojakinje Nelle Sive na Bon Air, Conemagh, Pa. Da pa boste tega enkrat za vselej konč, PREKLICEM JAVNO, da to ni resnica in da sem jas kdaj to govoril, sem to storil v pisanosti ne vedoc, kaj govorim. Jaz izjavjam, da jas nisem nikdar imel ničesar opraviti s dotočno rojakinjo, ko tukaj potrijuem in preklicom javno v tem listu. Prosim toraj družino Sive in vse ostale na Bon Air-Conemagh, da izvolijo to vzeti na mnenje. Tony Zgone, R. F. D. 7, Bon Air-Conemagh, Pa. (Adv.)

H. J. FITZGERALD OSKRBNIK POGREBOV Miner's State Bank Bldg. Tel Aviv 61-R. Chisholm, Minn. Prodajam raznovrstne sveto-svetlike, slike in okvirje.

PROLETAREC

je slovensko glasilo socialisti-čne stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojakinj, ki se zanimala za socializem, bi ga moral redno citati, ker vam kaže

pravo sliko socialismus.

Narodina znača \$2.50 na

leto, \$1.50 na pol leta.

Naslov: PROLETAREC,

2825 W. 26th St., CHICAGO, ILLINOIS.

Pišite po našem knjigl.

"Slovencem naznanje"

Kdor želi v vročini iti ven na deželo, dobro storí ako običa-ja našega rojaka ANTON MLA-DIČA v Algonquin, Ill., tam je zabave dovolj, ribolov, kopališče, domača kuhinja, prenoči-vanje in poleg družega tudi iz-vrstanja hladna studenčna voda. Pišite ali pa naznanite po tele-fonu svoj prihod, da vam pri-pravim prostor za vas. Se to po-priporoča za obisk. Anton Mla-dič, River Road, Algo-nquin, Ill. (Telefon 16).

IMPORTIRANE KRAJSKE KOSE in najboljšega jedla

Velikost 55 in 70 centimetrov.

Cena \$2.00 z rinfkom.

Poština prosta.

MATH. PEZDIR, Box 772, City Hall Sta., NEW YORK, N. Y.

vodo je škodljiv, ako ne sledi ta-koj reakciji t. j. ako ne nastoji takoj prijet občutek brez naj-manjšega presevanja.

Dnevna "Prosveta" primača dol-go in selo zanimivo razpravo "Raz-voj verstva". Naročite se na dnev-nik "Prosveta", ako je niste naročeni.

RADIJO JE TUKAJ KA STALNO.

Med drugimi dobrimi stvarmi, ki nam jih je pustila vojna je raz-voj radija. Ko je stopila Amerika v vojno, so naši izvedenci selo pre-iskuševali v Washingtonu, na bojni drti, na trakoplovih in na parni-kib. Ako bi sledilno vojna dije-česa ostala bi radijo telefoniranje igralo velike vloge za vzdrževanje zvezne med bojnimi vrstami. Marca meseca, 1919 so na parniku Washington prikral sprejemali komunikacije po radiju od sredce-oceanu v Brest, na Francoskem in radi postaje v New Jersey. Radij je še vedno v povoju, ampak je ravno tako gotov, da ostane kot je tukaj automobile ali pa kot je fonograf. To nam podaja spomin na prva leta iznajde Trinerjeva grenkoga vina. Ko je prvikrat dal na trg Joseph Triner to zdravilno vino v letu 1887, njegove vrednosti so spojili takoj po za-četku le nakteri ljudje v Chicago. Ampak je bilo iznajdeno za stalno in danes Trinerjevo grenkino vino je eno najpopularnejših zdravil v Združenih državah in Kanadi. Za poletna boledine kot naprimer iz-guba slasti do jedi, slabost, izguba spanja in za druge želodčne nereditnosti Trinerjevo grenkino vino je zelo zanesljivo zdravilo. Vi si lahko to nabavite pri vašem lekarju ali trgovcu z zdravili. Poskusite ga še danes.

V. Cinkar, predsednik.

J. Verderbar, tajnik.

A. Chramota, blagajnik.

FREKLJIC.

Podpisani hočem na tem mestu vse preklicati kar sem govoril od gospice Anne Beja in izjavil jaz in moja soproga, da je vse tisto govorjenje neresnično. John Slapar, Clinton, Ind. (Adv.)

VLAGAJTE SVOJE PRIHRANKE

v zanesljivi zavod, ki je pod držav-nim nadzorstvom, kateri vsak čas v slučaju potrebe lahko dvigne. Najzanesljivejši in obrestenosno vlagati denar je na STAVBINSKO POSOJILNO DRUŠTVO "DOM" (Building and Loan Assn.), katero urad je na 1334 W. 18. St. Chicago, Ill. Seje direktorjev se vrne vsak četrtek srečer ob 8. uri. Tajnika stavbinske posojilne društva zamorete dobiti vsak čas v uradu in lahko dobite svojo hra-nilno knjižico. Prva serija je od-prta ob 1. juniju 1922.

V. Cinkar, predsednik.

J. Verderbar, tajnik.

A. Chramota, blagajnik.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Junija 30-22) pomeni, da vam naročnina poteče na ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče ustavljeno, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče ustavljeno, vendar napisite nam dopisnicu in navedite star in novi naslov.

Nasi zastopniki so vam društveni tajniki in drugi za-stopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.50 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago je za leto \$6.50, pol leta \$3.25.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evrope \$1.70. Člani doplačajo samo 50¢ za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

JUG.

HISTORIČEN ROMAN.

Spisal Prokop Chocholoušek.
Poslovenil H. V.

(Dalej.)

"Ne varaj se," je rekel vojvoda, "ni radi tvojega prigorečila, pač pa je strah Bajazeta, da ne razdraži hrabrega srbskega naroda k obupnemu boju, brzal njegovo voljo, in tebi je prodajal svoj strah za vseh ljubezni. Ne, ne! Srbiji ni žugala nikaka nevernost; ona zamore biti svobodna, kadarkoli hoče; in da do sedaj ni svobodna, da ni vrgla srebe rame bisurmanske nadvalde, tegu si kriva ti, žena sultana! Radi tebe drži tvoj brat srbske meče v nožicah, mili se mu, da se imenuje svak sultana, njeni mu, knezu, ki ni poznal bleska in dostojaštva carskega; in knez Stefan sprovede one iste junake, ki so s svojim odetom carjem krvavili na Kosovem za domovino in vero, k obrambi in podpri onega istega Bajazeta, ki je s svojo zahrbitnostjo podri prestol carjev in je iz njegovih razvalin, njim v sramoto, sezidal omahijiv knežji stolček."

"Na zvestobo svojega brata sem zanašati jaz in sultan moj soprog", je dejala Mileva, ponosno dvignišči glavo, da si je bilo poznati na njenem pogledu, da je ta ponos prisilen; "radi tega ne potrebujem drugega vrstva; Bajazet je moj ponos in moj štit; sedaj in v bodoče!"

"Da, tukaj v Drinopolji, v sredini svojih delov," je rekel vojvoda hladno, "kako pa potem, ko se srča z Ordynem!"

"Potem, zmaga, in uporni Timur se bo priklianjal njemu in meni," je odvrnila Mileva ponosno.

"In kaj, če ne smaga?" je vprašal Kosančić ponovno, "kaj potem? Da, potem se bo hrepeneče ozirala po zaščiti; in samo radi tega smo zapustili svoje gore, od koder smo pribili večni boj proti bisurmansku, radi tega smo privočili za nekaj časa oddiha morile Kristove vere in naše domovine; kajti ljubezen mojega potrobita de tebo je premagala das in zavest, da te vidi v objemu glavnega pogana, da radi praznega ponosa, imenovati se žena Bajazeta, rada deliš njegovo naklonjenost s stoterimi sušnjami njegovega harema."

Mileva je sklonila glavo, njen obličje se je včasostilo, in globok vzhid je vel čes njeni ustne.

"Ti praviš to, vojvoda! in jaz ti moram verjeti," je dejala čreš trenotek s stresom se glasom, "toda, kje je ostal — on sam!" Je vprašala akoro šepetajo, in pje na lice se je polilo z rudečico.

"On se je bol svoje ljubezni, in ravno takoj ljubezen tvoje, ta revolj," je rekel Kosančić; "ni hotel s svojim pogledom razburiti tvojega sreca k bolestnim spominom; samo, če bi sila ukazovala, hoče stati ob tvojem boku, da te brani; toda, če hočeš, reči in videla ga bo."

Mileva je ustavila svojega konja in je zamisljeno zrila na okoli; potem je pokimala z glavo v dokaz, da je v njej dozoril trden načrt, in vprašala je na kratko: "In kedaj?"

"Kadar hočeš, že danes!" je odgovoril Kosančić, začudenec zrde na njo nad tako hitrim nepridakovanim njenim namenom.

"Dobro," je rekla Mileva trdno, "uro po včerni molitvi Turkov, ga bom pričakovala."

In dala je svoji muslimanski družini znamenje za povratek; ni več našla zabave pri funaralnih igrah, katerih ni več opazovala, odkar je Kosančić s svojim govorom vrzjal njeni sreči in njeno dušo.

"Kako pa, gospa moja," je osumnil Kosančić, "ta otrok tukaj," pokazal je na Manuela, "je sklik najin razgovor, on je Grk!"

"In kaj za to?" je vprašala Mileva ponošno, "že bi hotela, zadostoval bi en edin moj migljan, da mu zapre usta za večno. 'Ali ni res Manuel?' se je obrnila k onemu s sladkim glasom.

Ta ni odgovoril; med njenim razgovorom z vojvodo je zamisljeno jahal ob njenem boku; trenotoma je pri drzni govoril vojvode začakrilo njegovo oko, njegovo lice se napolnilo s temno rudečico jese, in njegova roka je nehotiče prijela ročaj malega meda; ko pa je Mileva izrazila njen, da hoče videti svojega ljubimca izraza mladih let, tedaj se je zdravil obrzal se mu, ko je previško žudel sijaj ob pogledu na

svojo zapovednico, in ustne so se mu skrivilo v zasmehu in zlobnosti. Gospa pa ni opazila kretenj dečka, ki ga je imela za igracjo svojega razpoloženja. Njegovo čudno ponašanje, ki bi bil sicer drugače dobro pristajalo zrejšnjem letom, ji je provzročalo kratkočasje.

Obrnila je svojega konja in ga poslila v diru, spremljana s svojo družino, nazaj proti Drinopolju.

"Blagoslovljena ta ježa," je vriskal v duhi Kosančić, prikimač joč z glavo, "dosegel sem svoj namen, ostalo naj dovrši Milan; ni ugasnila ljubezen v njenem srce, toda" — zdrznil se je naenkrat — "tudi on ljubi, kaj ko bi — ne, ne!" stresel je naglo glavo. "Milan Topličan ljubi svojo domovino in svojo vero bolj, nego zoško;" in jasneglia lica je jahal skozi vrata Drinopolja.

II.

Noč se je zgrnila nad Drinopolj in okolico, noč juga, jasna in čista, ko na temno modrem svodu plamti nešteta množica nebesnih luči, kjer vetrovi, plavajoči tiko po zraku, razširjajo vonj, katerega so se napojili na svojem potu z ambro in rož in jasmama, iz dreves na višavah in cvetja po planjavi; to je tako mili in čarobna noč, kakor krasotica, ki je zatinsila oči v spanju.

V serailu padisah do sedaj ni vtičnilo življenje in veselje.

Toda kako? Saj se Bajazet od onega časa, kar je Timur kakor kazensko božje s svojimi tatarskimi hordami poplavil jugozahodno Arijijo, podzarmil mesto Sivas, severni kluč bisurmanske države, ter je Džehangira, najljubšega sina Bazajeta, ki je zapovedoval v Sivasu, vjele v velet vjetemu glavo odsekati, vrgi njegovo truplo oriom Armenije v dar; saj se od onega časa Bazajet ni zasmeljil niti v sredini svojih plesalk, niti v objemu odalisk! In vendar mora dan na dan igrati godba k skomu njegovih saltimbanks, noče, da bi se poznalo, da ga je potri zači sramotni umor sina, izguba Sivasu in vse Armenijo, da se boji tatarskih hord in njih strašnega, krvoljnega vodje Timur-hana. Sedi med njimi, toda zamisljeno zre s temnim odetom na njihove pleske, godba sveniško prostor, a on je ne ali; naenkrat se zgiblje, si obriše obraž in dlanje in namiguje. Odaliske razumevajo njegovo migljan, vseka hiti, da napolni čas v vinom in blaženo se ameličja sušinja harama, kateri se je posrečilo, da bi bila prva pri rokah padisaha; on pa se ne hriga za nje nasmeh, za vidne lepote, na pol gole; kakor nehotiče prijeme čas, jo nagiblje k ustnu in jo popije do zadnje kapljice; sedaj šele se kaže učinek vina v rudečkastem svitu njegovega odesa, v pohotnem nasmehu, s katerim začenja opazovati pol gole odaliske in saltimbanke.

"Allah!" je govoril pri tem na glas, "prorok ni poznal lagodnosti in ognja sadja trte, drugače bi ga ne bil prepozadal svojim ljubljenjem. Ha! mari na! samo kaurin. (kaurin — kristjanski pes) uliva napoj edena, (eden — raj) a verni nič! — govoriti ti Abdallah! ali nimam prav?" se je obrnil k možu, sedečemu poleg njega na tleh.

To je bila kočena, zagorela postava; njegova lobanja je bila od starosti in postov plešasta; gosta, bela brada mu je valovila do pasa, in cunje so pokrivalo njegovo ubogo telo; berač poleg padisaha, negoti poleg preobilice in blišči; največje zaničevanje razkošnosti sveta, največje vbljanje telesa v sredi pohotnosti in strastnih pojavorov.

Na briga se derviš Abdallah, kaj se godi okoli njega; čepeč na tleh sklanja glavo na koleni in njegova bela brada se dotika tal; kadarkoli pogleduje, se pojavi na njegovem obrazu izraz zaničevanja nad pojavi pred njim; s preiziranjem gre na razkošnost in krasoto na okoli, da, celo na sultana samega; in niti besede ne govoriti ter sklanja zopet glavo na svoje koleni k tihemu premišljevanju.

Še le, ko ga je Bajazet naravnost ogovoril, tedaj je derviš povzdignil glavo; vprši svoje oči z vso strogostjo na sultana, je rekel s tako močnim glasom, da je prodri ves šum plesa in godbe:

"Sultane! Ti bi ne bil smel do pasti, da pade Sivas," (Sivas — glavno mesto v Armeniji, se je smatral takrat radi svojih vtrdb, velikega prebivalstva in razvite trgovine za severni kluč turške države. Derviš je moral s temi besedami vsaki dan pohlepiti dženā sijaj ob pogledu na

dženenne;" (Dženenne — pekel) se je razardil derviš, in metal je posode z vinom in čalice na tla, da so črepine letele na okoli in se vino razlivalo po tleh. "Allah — il — Allah, on edini je Bog in Mohamed njegov prorok!" je klical med tem neprestano, dokler ni bila zadnja posoda, zadnja čaša, vržena na tla. "Spoznaj svojo krivdo," se je obrnil zopet k njemu s povzdrženjem, karajočim glasom, "in zopet se nad teboj zasveti obličje Allaha!"

"Velik grešnik sem!" je vzdrohal Bajazet v kesu. "Kazen božja, ki te je doletela, je tudi velika," je naznjal derviš, "in če ne popraví svoje življenja, boš pogubljen."

"Sultan ni odgovoril; pred dervišem se je pokoril padisah in nisi upal povzdržniti svojih oči k njemu.

Zmagonsko je zrl derviš nanj, kakor sodnik na vkljenjenega zločince. Zvit in prezirljiv izraz se je kazal v njegovem licu: "Tako dollec si dotiral v svoji pohotni lebodi, da joček kakor ženska, kjer bi moral nastopati kakor možak; spominjam se Sivasu in njegova sinu Džehangira!"

"Ha!" je zavpil Bajazet, skočil po koncu. Oko je metalo bliske, lice mu je gorenje, ustna so bila na pol odprta — kazal je lice strastne jeze in nevkročene maščevalnosti.

Kakor da ne vidi teh znakov, je govoril derviš pogumno dalje: "Lažnik in goljuf je bil oni, ki te je prvi imenoval Ilderim; (Ilderim — blisk, Ilderim je bil imenovan Bajazet od istodobnih arabskih zgodovinarjev radi hitrosti v bojnih pohodih, s katerimi si je prisvajal do tedaj neodvisne države) beži, beži, Ti nisi Ilderim!" je dostavil porogljivo.

"In vendar sem!" je dejal Bajazet vrvšeno in je stopil za korak naprej. To ni bila več ona obupana postava; z obraza in iz očesa je izginil oni izraz poheplene toposti; odločnost, znak vzvijene duše, se je naenkrat pokazala na njegovem čelu; v vsaki kretnji telesa, v vsem pojavi se je kazal vladar.

"Abdallah!" je rekel resno, "drzne besede si mi govoril, toda jaz se ti zahvaljujem, kajti z njimi si me vrnil samemu sebi; govor, kako milost zahtevaš od sultana, in Bajazet jamči za vsako izpolnitve."

(Dalej prihodnjič.)

ZARADI \$50 NA VISLICE.

MONTGOMERY, ALA. — Ephram High je bil spoznan krivim ropa. Oprošal je James M. Arnolda za \$50. Sodishe ga je obsođilo na smrt in določilo osmi avgust za eksekucijo.

"Da, vzhiduj nad seboj in nad svojimi dejanji," je govoril neizprosnji derviš, dvignišči se od tal, "to je kazensko božje za tvoje grehe. Mari misliš, da sultana ne dosegne roka Allaha? On Te je postavil na celo svojemu vernemu narodu, da mu boš zaščita in zrealo čestnosti. Ti pa si se potapjal v blatu, opijal si se z vinom, kakor prokleti kaur, v pohujanje in jezo vseh vernih, ki so videli svoje sultana zametovati vse proroke zakone. — Proč s to pijačo

"Da, vzhiduj nad seboj in nad svojimi dejanji," je govoril neizprosnji derviš, dvignišči se od tal, "to je kazensko božje za tvoje grehe. Mari misliš, da sultana ne dosegne roka Allaha? On Te je postavil na celo svojemu vernemu narodu, da mu boš zaščita in zrealo čestnosti. Ti pa si se potapjal v blatu, opijal si se z vinom, kakor prokleti kaur, v pohujanje in jezo vseh vernih, ki so videli svoje sultana zametovati vse proroke zakone. — Proč s to pijačo

"DOMAČA ZDRAVILA." Zadnje in nujne zdravila, katera priporoča mag. Kneipp v knjigi "

"DOMAČI ZDRAVNIK"

Imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni pošti, v katerem je naenkrat popisana vsaka zastavna za haj se rabiti.

MATH. PEZDIR, Box 772, City Hall Sta., NEW YORK, N. Y.

Denar v staro domovino.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt Street, NEW YORK, N. Y.

Generalni Zastopnik
in vseh njenih podružnic,
JUGOSLAVIA.

Boograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercagnovi, Jelsa, Korčula, Kotar, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

ITALIJA:
Trst, Opatija, Zadar.

Izvršimo hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji, ter izdajamo čeke v kronah, dinarih, lirah in dolarih, plačljive na vpogled pri Jadranški banki in vseh njenih podružnicah.

Prodajamo parobrodne in zeleniške vozne listike na vse kraje in za črte. Kadar sta na potu v staro domovino in se nahajajo v New Yorku, se Vam bo izplačalo, skoči se zglasite gledi vreditve Varnih denarnih zadev pri zavneteljstvu naše banke v prvem nadstropju brez oznake na to, skoči kupiti parobrodni listek pri nas ali sta ga mora kupiti drugod. Zajamčeni so nam pri Jadranški banki izvanzemski ugodni pogoji, ki bodo do velike koristi na vse one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

FRANK SAKSER STATE BANK

NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA

Frank Černe,
6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapetnice, diamantne prstane in lavalirje, veritice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatnino po nizki ceni.

PODRUŽNICA

Columbia Gramofonov

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odpalčila. Pišite po cenik, kateri se Vam posreči brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago.

Najnižje cene.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je Narodna Tiskarna

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenščem, hrvaščem, slovaščem, češčem, poljskem, kakov tudi v angleščem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskalne uglasile, kakor tudi chromatične z 12 basi; pišite po cenik.

Najboljše imam na zalogi tudi prave

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirinštne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasile, kakor tudi chromatične z 12 basi; pišite po cenik.

Najboljše imam na zalogi tudi prave

STAROKRAJSKE KOSE